

Steinar Jakobsen
The Bearable Lightness of Being
Galleri K

– Det er noe romantisk i å ikke ville kvitte seg med figurasjonen, sier Steinar Jakobsen. Vi treffes på atelieret hans, noen uker før han åpner sin niende utstilling på Galleri K. Vi går gjennom produksjonen over de siste par årene. Jakobsen setter fram lerreter i ulike størrelser, henger en serie like formater på veggen, forteller om motiver, om teknikk og fargevalg, og om hvordan fremgangsmåten befinner seg enda nærmere et tradisjonelt maleri.

Nettopp teknikken i Jakobsens maleri har vært gjenstand for fascinasjon. Fra debuten på Galleri K i 1998 har det maleriske moduset merket seg ut som en håndverkskyndig undersøkelse av forholdet maleriet kan ha til det fotografiske bildet. I en videre betydning handler Jakobsens arbeid om hvordan det analoge håndverket kan, og kanskje også må, forholde seg til et mekanisk og digitalt reproduserbart og produsert uttrykk. Ambisjonen han la til grunn i starten var uten sjenanse på ferdighetens vegne. Gjennom å «viske» fram motivene i våte, monokrome malingslag over harde metallunderlag skapte Jakobsen en forbløffende imitasjon av fotografiets framkallingsprosesser, som om håndens ferdigheter ville gripe inn i selve den fotografiske apparatusens «ånd» og fravriste den dens hemmelighet.

Forutsetningen for den tidlige produksjonen var, kanskje paradoksalt, at sporene etter denne hånden, penselarbeidet, måtte gjøres minst mulig synlig i malerienes plettfrie, nærmest maskinelt utseende overflater. Ikke før var denne teknikken øvet til perfektion, før bildene begynte å vise en motstand mot den samme perfektionen. Jakobsens arbeid har over de siste ti årene blitt løsere og mer stofflig i omgangen med strøket, viltre og mer uttrykksfull i fargen, i tradisjonell forstand mer «malerisk». Utgangspunktet for bildene i *The Bearable Lightness of Being* er likevel på ett plan det samme som var der fra starten for snart 30 år siden. Interessen for å via maleriet undersøke fotografiets mest banale dokumentasjoner – mekanikkens umiddelbarhet og dens «slaggprodukter» i form av tilfeldig komposisjon, trivielle motiver og imitering av feileksponeeringer – er fremdeles kunstnerskapets røde tråd.

Teknikken i maleri blir for øvrig alltid betraktet med særlig interesse. Den er et premiss for innhold, enten den byr seg fram som virtuos eller prøver å skjule seg bak mer konseptuelle begrunnelser for arbeidet. Det er en konflikt utstillingens tittel, omskrivningen av Milan Kunderas kjente roman,¹ antyder. Jakobsens ferdighet og håndlag er til å stole på, og dermed til å holde ut. Følgelig tillater den motivkretsen hva som helst.

«Figurasjon» er ellers noe som gir seg automatisk fra bruken av et kamera. Det er likevel noe romantisk over den tilsynelatende ukritiske omgangen med motivene i Jakobsens bilder, enten det er øyeblikksglimt fra ferieturer til Syden, en uoppredd seng og en lampeskjerm på snei, eller en krokrygget kvinnefigur i en vaskekjeller. Jakobsen nevner Eugène Delacroix, romantikkens fargemester, som et forlegg i arbeidet med *The Bearable Lightness of Being*. Delacroix kunne male dyr i Afrika, marokkanske markeds plasser og blomsteroppsatser like gjerne som monumentale historiescener, så lenge motivene åpnet for en eksplosiv kolorisme å være bildenes egentlige drama. «Unge kunstnere, dere trenger et motiv? Alt er motiver, motivet er deg selv!», skal han en gang ha skrevet. Jakobsens senere produksjon kan med det i mente forstås som både romantisk og «fransk» i en impresjonistisk tradisjon etter Delacroix, slik figurasjonen kjemper med en fri kolorisme om plassen og oppmerksomheten i bildene.

---

¹ Milan Kundera, *Tilværelsens uutholdelige letthet*, 1984.

Jakobsens maleri er et fotografi-avhengig uttrykk som vil løsrive seg fra fotografiet; et figurativt bilde som vil frigjøre seg fra figurasjonen, og bli ren farge. Sagt på en annen måte er det i kunstnerskapets vesentligste drivkraft en vedvarende innsats for å løse den basale utfordringen ved det «maleriske» og all kvalifisert omgang med fargen: å foredle både motiv og maling til maleri.

Arve Rød